

Aandacht voor de
ondernemer,
samen vooruit.

CROP

accountants & adviseurs

Memo keten- en inlenersaansprakelijkheid

- Inlenersaansprakelijkheid
- Ketenaansprakelijkheid

In onderstaand memorandum gaan wij op hoofdlijnen in op keten- en inlenersaansprakelijkheid en op de risicobeperkende maatregelen die kunnen worden genomen om een aansprakelijkstelling op grond van de keten- of inlenersaansprakelijkheid te voorkomen of te beperken.

Inlenersaansprakelijkheid

Wat is inlenersaansprakelijkheid?

De inlenersaansprakelijkheid kan spelen in alle situaties waarin sprake is van een zogenaamde driehoeksrelatie. In een klassieke situatie gaat het hier om een inlener (diegene die de arbeid nodig heeft) die een werknemer (bv. uitzendkracht) inhuurt van een andere onderneming (veelal uitzendbureau) en waarbij de werknemer/uitzendkracht de werkzaamheden verricht onder leiding en/of toezicht van de inlener.

Als inlener kan je in zo'n situatie aansprakelijk worden gesteld voor de loonheffingen en omzetbelasting, indien deze door de uitlener niet of niet volledig zijn afgedragen. Inlenersaansprakelijkheid is dus de aansprakelijkheid voor de loonheffingen en de omzetbelasting die de uitlener niet betaalt.

Blijft de uitlener zelf de leiding en/of het toezicht houden op de werknemer? Dan gaat het niet om inlening, maar om aanneming van werk. In dat geval is niet de inlenersaansprakelijkheid van toepassing, maar kan je wel te maken krijgen met ketenaansprakelijkheid en een verplichte verlegging van de heffing van btw (zie hierna).

Hoe te voorkomen of beperken

De inlener kan het risico op aansprakelijkstelling beperken door:

1. De uitlener periodiek te vragen naar een recente en originele verklaring betalingsgedrag van de belastingdienst;
1. Een goede administratie bij te houden;
2. Een deel van de factuur van de uitlener te storten op een G-rekening.

Verklaring betalingsgedrag

Een verklaring betalingsgedrag afgegeven door de belastingdienst geeft de inlener een beter beeld van de uitlener en van het aansprakelijkheidsrisico dat de inlener met hem loopt. In de verklaring verklaart de belastingdienst dat de uitlener op dat moment de loonheffingen en BTW heeft betaald. De verklaring geeft de inlener een beter beeld van de uitlener, maar vrijwaart de inlener niet van aansprakelijkstelling op grond van de inlenersaansprakelijkheid.

Een goede administratie bijhouden

Door een goede inlenersadministratie te voeren kan een inlener er voor zorgen dat een eventuele aansprakelijkstelling wordt gematigd en dat de belastingdienst bijvoorbeeld de loonheffingen niet berekend tegen het hoogste anoniementarief. Daarnaast is een goede administratie ook een voorwaarde voor de volledige vrijwaring voor de inlenersaansprakelijkheid (zie hierna).

Een goede administratie voeren betekent niet alleen een manurenregister bijhouden en de identiteit van de ingehuurd werknemers aantonen, maar de administratie moet ook een adequate procedure bevatten voor:

- Identificatie van de ingeleende werknemers;
- Verificatie van het identiteitsbewijs;
- Vastleggen van de persoonsgegevens.

Een deel van de factuur storten op de G-rekening van de uitlener

De belangrijkste maatregel om het risico te beperken is het storten van een deel van de factuur van de uitlener op de G-rekening van de uitlener. Onder voorwaarden kan een inlener zich hierdoor namelijk **volledig vrijwaren** voor de inlenersaansprakelijkheid,

Indien je werknemers inleent en als inlener een volledige vrijwaring wenst, zal je voor elke uitlener waar je zaken mee doet afzonderlijk dienen te voldoen aan de volgende voorwaarden:

1. De uitlener is in het bezit van een SNA-keurmerk, staat ingeschreven in dit register én laat dit periodiek toetsen. Op de website van SNA (www.normeringarbeid.nl) staan de uitzendondernemingen die aan deze eisen voldoen. Omdat dit een momentopname is, zal bij elke factuurbetaling gecontroleerd moeten worden of de uitlener nog in het bezit is van dit keurmerk.
2. De facturen van uitlener voldoen aan alle btw-vereisten. Daarnaast dienen op de factuur de volgende gegevens te staan:
 - a. Het nummer of het kenmerk van de overeenkomst waarvoor de factuur geldt;
 - b. Het tijdvak of de tijdvakken waarvoor de factuur geldt;
 - c. de omschrijving of het kenmerk van het werk waarvoor de factuur geldt.
3. Je administratie is zodanig ingericht dat daaruit direct de volgende gegevens kunnen worden teruggevonden:
 - a. gegevens van de (inleen)overeenkomst;
 - b. manurenadministratie van de ingeleende werknemers;
 - c. de gedane betalingen;
4. je stort ten minste **25% van factuurbedrag incl. BTW** op G-rekening van de uitlener (*bij btw verlegd 20%*).
5. je kan de identiteit van uitzendkrachten aantonen (**let op: je mag geen kopie van het ID bewijs maken, maar de gegevens mogen wel worden overgenomen**);
6. je hebt een kopie van een geldige verblijfs- of tewerkstellingsvergunning opgenomen in de administratie (*indien van toepassing*).

Andere aandachtspunten en toepasselijke wetgeving

- Wet Allocatie Arbeidskrachten door Intermediairs (Waadi). Uitleners dienen verplicht geregistreerd te staan bij de Kamer van Koophandel als uitlener. Leen je uitzendkrachten in van een niet geregistreerde uitlener dan kan zowel jij als de uitlener een boete ontvangen die kan oplopen tot € 32.000. Men kan dit eenvoudig controleren via de [Waadi-check](#).
- Wet aanpak Schijnconstructies (WAS) regelt dat iedere werknemer het loon krijgt betaald waar hij recht op heeft. Indien de uitlener dit niet nakomt en je controleert dit niet, kan je als inlener hier op worden aangesproken en kan betaling worden afgedwongen.
- Wet Arbeid Vreemdelingen (WAV) vereist dat personen van (kortgezegd) buiten de EER dienen te beschikken over een geldige verblijfs- en/of werkvergunning om werkzaamheden te mogen

verrichten. Leen je werknemers van buiten de EER in via een uitzendbureau, dan is niet alleen het uitzendbureau maar ook jij verplicht een kopie van de verblijfs- en/of werkvergunning in de administratie te bewaren.

Ketenaansprakelijkheid

Wat is ketenaansprakelijkheid?

De ketenaansprakelijkheid kan spelen in situaties waarin je wordt aangemerkt als aannemer of als eigenbouwer en waarin je een deel van het werk uitbesteedt aan (onder)aannemers. Indien deze (onder)aannemers de verschuldigde loonheffingen niet betalen, kan je hiervoor aansprakelijk gesteld worden. Besluit de (onder)aannemer op haar beurt ook weer een onderaannemer in te huren, dan geldt dit ook voor de niet afgedragen loonheffingen van deze volgende onderaannemers in de keten. In tegenstelling tot de inlenersaansprakelijkheid geldt de ketenaansprakelijkheid **niet voor de BTW**. Voor de btw krijg je dan wel te maken met een verplichte verlegging van btw.

Wat is verlegging van btw?

De verlegging van btw betekent dat de (onder)aannemer die door de aannemer of eigenbouwer wordt ingeschakeld voor een werk van stoffelijke aard geen btw op zijn factuur in rekening brengt. In plaats van de btw vermeldt hij dan dat de heffing van btw is verlegd. De aannemer of eigenbouwer dient vervolgens de verlegde btw in zijn eigen aangifte btw aan te geven en mogelijk weer in vooraftrek te nemen. Als op de factuur btw in rekening wordt gebracht terwijl de verplichte verleggingsregeling van toepassing is dan komt de btw op de factuur niet voor vooraftrek in aanmerking.

Wanneer geldt de ketenaansprakelijkheid?

De ketenaansprakelijkheid geldt als een aannemer voor een opdrachtgever een *werk van stoffelijke aard* uitvoert tegen een bepaalde prijs en de aannemer (een deel van) dat werk uitbesteedt aan een onderaannemer.

Werk van stoffelijke aard

Het is soms lastig om vast te stellen of sprake is van een werk van stoffelijke aard. Hierna zijn de kenmerken van een werk van stoffelijke aard opgenomen:

- vervaardigen of veranderen van een stoffelijk object;
- eindresultaat is een tastbaar product. Ook het verrichten van arbeid met betrekking tot een dergelijk object;
- waardevermeerdering.
- Maar bijvoorbeeld ook het verpakken van goederen of **schoonmaakwerkzaamheden**

Eigenbouwer

Niet enkel een aannemer kan aansprakelijk worden gesteld. Ook een zogenaamde eigenbouwer kan aansprakelijk gesteld worden voor de niet afgedragen loonheffingen van een ingeschakelde onderneming.

Een eigenbouwer is:

- degene die,
- zonder daartoe van een opdrachtgever opdracht te hebben gekregen,
- buiten dienstbetrekking en in de normale uitoefening van zijn bedrijf
- een werk van stoffelijke aard uitvoert,
- mits de leiding en bemoeienis bij de eigenbouwer rust.

De ketenaansprakelijkheidsregeling ziet dus ook eigenbouwers als aannemers. Als een eigenbouwer een deel van het werk door een ander laat uitvoeren, is die ander onderaannemer. Denk bijvoorbeeld aan de situatie waarin een fabrikant de verpakking van de producten in de eigen fabriek door een onderaannemer laat uitvoeren. Dan is deze fabrikant voor deze werkzaamheden een eigenbouwer. Of het werk tot de normale bedrijfsuitoefening behoort, wordt per bedrijf beoordeeld en dit kan tot lastige discussies met de belastingdienst leiden.

Uitzonderingen Ketenaansprakelijkheid

Er zijn twee situaties waarin de ketenaansprakelijkheidsregeling en de verlegging van de heffing van btw niet geldt, namelijk:

1. Het werk wordt geheel of grotendeels uitgevoerd op plaats waar de onderaannemer is gevestigd. (>50% in arbeidsuren)
2. Het werk is ondergeschikt aan verkoop van bestaande zaak, bijvoorbeeld afhangen van gekochte deur of bevestigen van gekochte zonnepanelen.

Hoe te voorkomen of te beperken

In tegenstelling tot de inlenersaansprakelijkheid is voor de ketenaansprakelijkheid **geen volledige vrijwaring** mogelijk. Daarom is het des te belangrijk voldoende risicobeperkende maatregelen te nemen ter controle. Denk daarbij bijvoorbeeld (maar niet limitatief aan):

1. Periodiek opvragen verklaring betalingsgedrag en check kredietwaardigheid;
2. Voeren van een goede administratie (zie verder onder Inlenersaansprakelijkheid);
3. Aanpassing algemene voorwaarden voor “doorleggen” aansprakelijkheid en vastlegging vereisten waar opdrachtnemer aan moet voldoen;
4. SNA-keurmerk?
5. Controle factuur op btw-vereisten;
6. Werken met vaste pool van opdrachtnemers;
7. Neem ID-gegevens over van ingezet personeel;
8. Houdt een manurenregistratie bij (of laat deze informatie aanleveren door (onder)aannemer.

Vrijwaring bij storting op de G-rekening

Bovenstaande maatregelen beperken het risico op aansprakelijkheid, maar vrijwaren de aannemer/eigenbouwer niet. De aannemer wordt uitsluitend gevrijwaard indien een deel van de factuur gestort wordt op de G-rekening. De hoogte van de storting is afhankelijk van de precieze werkzaamheden (meer of minder arbeidsintensief) maar in ieder geval tenminste 40% van het loonkostenbestanddeel van de factuur. De vrijwaring geldt uitsluitend voor het bedrag van de storting en uitsluitend indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

1. De factuur voldoet aan de BTW-vereisten ([voor meer informatie zie ons memo hierover](#));
2. De factuur bevat daarnaast de volgende gegevens:
 - a. het nummer of kenmerk van de overeenkomst waarvoor de onderaannemer de gefactureerde prestatie heeft verricht.
 - b. Het tijdvak waarin de prestaties zijn verricht.
 - c. De benaming of het kenmerk van het werk waarop de betaling betrekking heeft.
3. In de administratie van de aannemer/eigenbouwer moeten de gegevens van de factuur meteen terug te vinden zijn.
4. de aannemer/eigenbouwer moet een manurenregistratie bijhouden.

Praktijk

Het voorkomen en/of beperken van de keten- of inlenersaansprakelijkheid is een omvangrijk en continu, maar ook zeer belangrijk proces dat veel vraagt van verschillende onderdelen van de organisatie (HR, Inkoop, Financiën, etc.). Wij adviseren daarom om binnen de organisatie de betrokkenen mee te laten denken over de gewenste invulling én uitvoering.